

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



**Факультет психології**

**Кафедра загальної психології**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ОК14 Психофізіологія**

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність С4 «Психологія»

Освітня програма «Психологія»

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

## ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва дисципліни</b>	Психофізіологія
<b>Викладач (-і)</b>	Федик Оксана Василівна
<b>Контактний телефон викладача</b>	596066
<b>Е-mail викладача</b>	<a href="mailto:oksana.fedyk@pnu.edu.ua">oksana.fedyk@pnu.edu.ua</a>
<b>Формат дисципліни</b>	Очна/заочна
<b>Обсяг дисципліни</b>	3 кредити ЄКТС
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	<a href="https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/6531c27c2c4b1e834edf">https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/6531c27c2c4b1e834edf</a>
<b>Консультації</b>	згідно графіку
<b>2. Анотація до курсу</b>	
<p>Навчальна дисципліна «Психофізіологія» спрямована на ознайомлення студентів з сучасним розвитком уявлень про фізіологічні механізми (кореляти, закономірності) психічної діяльності та поведінки людини, об'єктивно реєстраційними порушеннями фізіологічних функцій, які зумовлюють психічні процеси сприймання, запам'ятовування, мислення, емоцій тощо та формування у них здатності використовувати теоретичні знання із психофізіологічних основ розвитку й удосконалення вищих психічних функцій у практичній роботі з метою аналізу психологічних даних, для встановлення психофізіологічних взаємозв'язків у випадку порушення окремих фізіологічних, психічних функцій</p>	
<b>3. Мета та цілі курсу</b>	
<p><b>Мета курсу</b> - формування уявлення студентів про фізіологічні основи психічних явищ, ознайомлення з психофізіологічними складовими психічних процесів і функцій, з систематикою психофізіологічних методів дослідження; формування природничо-наукової методології аналізу психічних феноменів і поведінки.</p>	
<p><b>Цілі курсу</b> - освоєння студентами сучасних знань про фізіологічні і нейрофізіологічні механізми психічних функцій людини. Оволодіти сучасними і перспективними напрямками</p>	

психофізіологічних розробок і досліджень, з питань психодіагностики, профвідбору, психофізіологічної підготовки, адаптації, оцінки, прогнозу і управління станами людини, психофізіологічного супроводу навчальної і професійної діяльності та психодіагностичного процесу, форм і методів реабілітації. Знання основ психофізіології - необхідна умова наукового вирішення важливих питань організації праці та управління.

#### 4. Компетентності

Загальні компетентності:

ЗК2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність і готовність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; діяти соціально відповідально та свідомо; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності; спілкуватися українською мовою як усно так і письмово у професійній діяльності, протидіяти її дискримінації.

СК1. Здатність оперувати категоріально-поняттєвим апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

#### 5. Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психофізіологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення)

ПР 19. Забезпечувати оптимальні психологічні умови розвитку особистості.

#### 6. Організація навчання курсу

##### Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

##### Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	<b>Психологія</b>	1	нормативний

##### Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Семінари/пр активні	Самостійна робота
Тема 1. Психофізіологія на сучасному етапі розвитку Предмет, завдання та актуальність розвитку психофізіології. Головні поняття і категорії	2	2	6

психофізіології. Зв'язок психофізіології з іншими науками.			
Тема 2. Сучасні методи дослідження в психофізіології. Реєстрація імпульсної активності нервових клітин. Електроенцефалограма. Артефакти. Магнітоенцефалограма. Позитронно-емісійна томографія мозку. Ядерна магнітна резонансна інтроскопія. Електроокулограма. Електроміограма. Електрична активність шкіри. Детектор брехні.	2	2	10
Тема 3. Загальна характеристика функціональних станів. Функціональні стани та особливості нервової системи. Фактори, які впливають на функціональні стани. Характеристика окремих функціональних станів під час діяльності.	2	2	10
Тема 4. Психофізіологія функціональних станів. Психофізіологічна характеристика станів функціонального напруження. Функціональні стани людини. Функціональний стан мозку.	2	2	8
Тема 5. Психофізіологія емоцій. Теорії емоцій. Психофізіологія емоційних станів. Феноменологія емоцій. Психологічні і психофізіологічні уявлення про природу емоцій.	2	2	6
Тема 6. Психофізіологія стресу. Стрес і фрустрація. Професійний стресс. Стрес та інші психічні стани і реакції. Стрес і емоції. Стрес і напруга. Механізми стресу.	2	2	8
Тема 7. Психофізіологія пізнавальних процесів. Концепція часової організації пам'яті і її недоліки. Концепція активної пам'яті. Пам'ять і функціональний стан мозку. Гіпотеза "один слід і два процеси".		2	8
Тема 8. Психофізіологічний відбір. Психофізіологічна підготовка. Принципи психофізіологічного відбору. Комплексність психофізіологічної підготовки.		2	4
Тема 9. Дослідження психофізіологічних особливостей особистості		2	
Всього	12	18	60

#### **7. Система оцінювання курсу**

Загальна система оцінювання курсу	Із максимальних 100 балів загального оцінювання предмету, які може набрати студент у ході засвоєння дисципліни максимум 50 балів відводиться на роботу на семінарських заняттях, письмову самостійну роботу, КСР, написання контрольної роботи, 50 балів – екзаменаційна робота.
Вимоги до письмової роботи	Письмової (контрольна) робота студента базується на питаннях винесених на самостійне опрацювання. Крім конкретних питань пропонується пояснити психологічний термін.
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати аналітичне та критичне мислення,

	формувати навички публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з психофізіології.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Для допуску до підсумкового контролю (екзамену) студент повинен мати оцінки (відмінну/добру/задовільну) на семінарських заняттях – мінімум 10 балів; отримати мінімальний задовільний бал за самостійну роботу - мінімум 10 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи – мінімум 20 балів, а також засвоїти матеріали, що винесені на самостійне опрацювання – мінімум 10 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 50 балів.</p> <p>Форми оцінювання в університеті регламентуються згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <a href="https://h1.nu/1kht1">https://h1.nu/1kht1</a></p> <p>У випадку неатестації здобувачів освіти з дисципліни студенти мають право на повторне вивчення курсу, що регламентовано Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS <a href="https://h1.nu/1pmSz">https://h1.nu/1pmSz</a></p>

### **8. Політика курсу**

#### **Академічна доброчесність**

У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю <https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Пропуски занять (відпрацювання) Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань внаслідок пропущених занять без поважних причин. Відрацювати пропущені заняття студенти зможуть письмово (виконати тести, написати контрольну роботу та ін.) або усно протягом місяця після пропущеного заняття або протягом тижня КСР. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог, проходять тестування за темами <https://h1.nu/1khrn>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну Роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час, при цьому не пізніше ніж за 1 тиждень до завершення вивчення навчального курсу групою. Ті, хто не виконали тести, практичні завдання, завдання самостійної роботи вчасно, повинні їх виконати, однак оцінка при цьому буде знижена відповідно до розроблених критеріїв. У випадку незадовільного виконання завдань, виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи, а пред'явлені студентом завдання не зараховуються. Невідповідна поведінка під час заняття Неприйнятним для студентів Університету є: порушення норм моралі, що включає негідну поведінку; пропуски навчальних занять без поважної на то причини; вчинення дій, що перешкоджають здійсненню навчального процесу; порушення академічної доброчесності. Неформальна освіта. Можливість зарахування результатів неформальної освіти здійснюється згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://h1.nu/1khtv>

### **9. Рекомендована література**

1. Бернетт Д. Наш дивакуватий мозок / Дін Бернетт ; пер. з англ. Ю. Маричеа. – Харків : Віват, 2020. – 384 с.
2. Дегтяренко – Мельник Т.В., Бринза І.В. Психофізіологія рухової діяльності: Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Одеса. 2024. 379 с.
3. Дегтяренко Т.В., Ковиліна В.Г. Психофізіологія розвитку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: УАІД «Рада», 2022. – 327 с.
4. Психофізіологія : конспект лекцій / укл.: Н. В. Коляда. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 264 с.
5. Коқун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 184 с.
6. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. – Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. – 194 с.
7. Лісовенко А.Ф., Бедан В.Б. Психофізіологія: практикум (для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології) / А.Ф. Лісовенко, В.Б. Бедан. – Одеса: Фенікс, 2021. – 75 с.
8. Макарчук, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник / М. Ю. Макарчук, Т. В. Куценко, В.І. Кравченко, С.А.Данилов – К. : ООО «Інтерсервіс» , 2011. – 329 с.
9. Психофізіологія : конспект лекцій / укл.: Н. В. Коляда. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 264 с.
10. Федик О.В. Психофізіологія: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія»/Редагування та упорядкування О.В.Федик.-Івано-Франківськ,2019.-123 с.
11. Федик О.В. Робота мозку у добу цифрового суспільства: психофізіологічний вимір. Global Trends in Science, Technology and Economy: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. Graz, Austria. January 14-16, 2026. С.370-372  
[https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2026/01/Graz\\_Austria\\_14.01.26.pdf](https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2026/01/Graz_Austria_14.01.26.pdf)
12. Федик О.В. Теоретико-методологічні засади вивчення психофізіологічних показників розвитку здатності до емоційної саморегуляції як компонента емоційного інтелекту в осіб юнацького віку Науковий журнал «Габітус» Випуск 77 Том 1. 2025. С.215-220  
[http://habitus.od.ua/journals/2025/77-2025/part\\_1/37.pdf](http://habitus.od.ua/journals/2025/77-2025/part_1/37.pdf)
13. Теоретико-методологічні засади розробки програми розвитку емоційного інтелекту у осіб юнацького віку Наукові праці МАУП. Психологія.2025. Вип. 3 (68). Київ : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025.184с.  
<https://journals.maup.com.ua/index.php/psychology/article/view/5116/5439>
14. Федик О.В. Емоційний інтелект та його роль у розвитку особистості.Наукові перспективи: журнал. 2025. № 2(56).2025с.  
<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/20849>

1. Sara Becker, Birgit Spinath, Beate Ditzen, Tobias Dörfler Psychological Stress = Physiological Stress? Journal of Psychophysiology Volume 37, Issue 1 January 2023. Pages 1-6

2. Sylvia D. Kreibitz, Alan S. Brown, James J. Gross Quantitative versus qualitative emotion regulation goals: Differential effects on emotional responses PSYCHOPHYSIOLOGY THE INTERNATIONAL JOURNAL OF THE SOCIETY FOR PSYCHOPHYSIOLOGICAL RESEARCH VOLUME 60- DECEMBER 2023 - NUMBER 12

Викладач: Кандидат психологічних наук,  
доцент Федик Оксана Василівна